

POSITIEVE ONTWIKKELINGEN MEESTE TUINBOUWSECTOREN*Anita van der Knijff**Opengrondsgroenteteelt: mindere bedrijfsresultaten*

Het areaal vollegrondsgroenten is in 2000 met 13% afgenomen tot ruim 42.000 ha. Dit is het kleinste areaal sinds 1987. De grootste teruggang deed zich voor bij de akkerbouwmatig geteelde gewassen. Ondanks deze sterke afname zijn de zomergeroenten nauwelijks in prijs gestegen. De prijzen voor wintergeroenten vertonen een wisselend prijsbeeld; de prijzen van spruiten vallen tegen, terwijl die van prei wel hoger zijn dan in 1999. Hoewel nog een deel van de oogst van 2000 afgezet moet worden, zal naar verwachting het bedrijfsresultaat van de opengrondsgroentebedrijven in 2000 onder het niveau van 1999 liggen. Dit is mede het gevolg van de toegenomen kosten, met name arbeids- en rentekosten. De rentabiliteit wordt geraamd op 80 tot 84% (tabel 1), het gezinsinkomen uit bedrijf op 60.000 tot 75.000 gulden per ondernemer. Bij dat niveau zullen de besparingen rond het nulpunt liggen.

Fruitteelt: forse stijging rentabiliteit

Het areaal appels is in 2000 met ongeveer 1.000 ha gedaald tot iets minder dan 13.000 ha. Hierdoor was ook de totale appelproductie in 2000 lager dan in 1999. De middenprijs voor appels lag daarentegen boven het niveau van 1999. Bij peren was er zowel sprake van een sterke productiestijging (+33%) als van een hogere middenprijs. De kosten in 2000 zijn met circa 5% toegenomen in vergelijking met 1999. Dit resulteert voor het gemiddelde fruitteeltbedrijf in een rentabiliteit die ruim boven het niveau van 1999 ligt (tabel 1). Het gezinsinkomen uit bedrijf zal naar verwachting ruim 60.000 gulden per ondernemer bedragen, waardoor weer besparingen kunnen worden gerealiseerd. Daarmee is 2000 voor de fruitteeltbedrijven het beste jaar van de afgelopen vijf jaar.

Tabel 1 Bedrijfsresultaten, inkomen en besparingen van opengrondstuinteeltbedrijven, naar bedrijfstype

tebedrijven	Opengronds- bedrijven	Fruitteelt- bedrijven	Bloembollen- kwekerijen	Boom- groen- teelt
Opbrengst per 100 gld. kosten				
1996-2000	86	78	98	93
1998	86	71	104	90
1999	86	78	99	93 (r)
2000 (r)	80-84	89	98	92
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 gld. per ondernemer)				
1996-2000	72	32	125	99
1998	69	17	164	94
1999	81	25	128	99 (r)
2000 (r)	60-75	61	138	92
Besparingen (x 1.000 gld. per bedrijf)				
1996-2000	12	-7	82	38
1998	8	-23	146	29
1999	1	-12	87	38 (r)
2000 (r)	-1-1	16	102	29

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Bloembollenteelt: min of meer gelijk aan 1999

De oogst van de meeste voorjaarsbloeiers was in kwantitatief opzicht redelijk goed. Alleen bij tulp viel de oogst tegen. Ook de prijsvorming van de meeste voorjaarsbloeiers was gunstig. De oogst van de zomerbloeiers als lelie en gladiool was zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht goed. De prijsdruk op de

Aziatische lelies heeft zich echter voortgezet. Ook de longiflorums en LA-hybriden deelden in de malaise. De sterke groei van het areaal van de laatste jaren vertaalde zich opnieuw in een forse prijsval in de loop van het handelsseizoen. Bij nagenoeg gelijkblijvende kosten ten opzichte van 1999 wordt verwacht dat de rentabiliteit op het gemiddelde bloembollenbedrijf in 2000 iets terugloopt. Het inkomen en de besparingen blijven desondanks boven het gemiddelde van de afgelopen vijf jaren.

Boomteelt: wisselend beeld

Het areaal boomkwekerij is in 2000 met 3% gegroeid naar ruim 12.600 ha. De groei zit met name in de teelt van laan- en parkbomen, sierconiferen en vaste planten. Het areaal bos- en haagplantsoen, vruchtboomen en rozenstruiken nam af. Deze ontwikkelingen in de verschillende gewasgroepen weerspiegelen aardig de situatie op de bedrijven. Zo maken met name telers voor de professionele markt moeilijke tijden door. Maar ook vruchtboomtelers, telers van rozenstruiken en telers van bos- en haagplantsoen hebben beter tijden gekend. Deze laatste twee groepen hebben duidelijk te kampen met een verslechterde afzetmarkt. De situatie in de laan- en parkbomen en de sierteelt is daarentegen beter.

De kosten zijn in 2000/2001 sterker gestegen (+ 2%) dan in de jaren daarvoor als gevolg van hogere arbeidskosten en de gestegen rentevoet. Wanneer de goede verwachtingen voor het verdere verloop van het afzetseizoen uitkomen, zal voor de boomkwekerij in zijn geheel het seizoen 2000/01 een iets afnemende rentabiliteits- en inkomensontwikkeling laten zien ten opzichte van het seizoen 1999/00 (tabel 1).

Glastuinbouw: 2000 gemiddeld een goed jaar

Voor de Nederlandse glastuinbouw is 2000 gemiddeld gezien een goed jaar geweest. De verschillen in resultaten tussen de glasgroente-, snijbloemen- en potplantenbedrijven zijn echter groot. Vooral de prijzen voor glasgroenten waren in 2000 fors hoger dan in 1999 (+20%). Voor snijbloemen en potplanten bedroeg de gemiddeld prijsstijging respectievelijk circa 11 en 4%. Tegenover deze stijging van de opbrengstprijzen stond ook een fikse kostenstijging, mede veroorzaakt door de hoge gasprijs. Voor glasgroentebedrijven wordt een rentabiliteit geraamd van 105 gulden opbrengsten per 100 gulden kosten, waardoor de besparingen meer dan 110.000 gulden bedragen. De rentabiliteit van het gemiddelde snijbloemen- en potplantenbedrijf wordt geraamd op respectievelijk 98 en 96% (tabel 2).

Tabel 2 Bedrijfsresultaten, inkomen en besparingen van glastuinbouw- en champignonbedrijven

	Glasgroente- bedrijven	Snijbloemen- bedrijven	Potplanten- bedrijven	Champignon- bedrijven
Opbrengst per 100 gld. kosten				
1996-2000	102	98	99	93
1998	103	101	99	98
1999	99	96	97	92
2000 (r)	105	98	96	95
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 gld. per ondernemer)				
1996-2000	140	102	113	81
1998	145	128	120	113
1999	118	90	93	71
2000 (r)	169	117	88	103
Besparingen (x 1.000 gld. per bedrijf)				
1996-2000	81	33	48	17
1998	72	62	55	85
1999	47	10	15	-18
2000 (r)	113	43	9	20

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Champignons: iets betere resultaten

Door een hogere productie per m² en een stijging van de gemiddelde opbrengstprijzen lag de omzet per m² van het gemiddelde champignonbedrijf in 2000 fors hoger dan in 1999. Ook de kosten zijn echter gestegen, met name die van compost en energie. Toch zal de rentabiliteit 3 procentpunten verbeteren, met besparingen van gemiddeld 20.000 gulden tot gevolg.

Meer informatie:

PR 1-2001 *Landbouw-Economisch Bericht 2001*